

Alternative enforcement techniques:

A new paradigm of EC Competition Law?

Philippe Lambrecht

Secretaris-generaal VBO

1. J'ai le grand plaisir d'inaugurer Businesslawnet, une plateforme internet multimédia. Businesslawnet, ce sont des émissions vidéos couplées à du texte, d'accès gratuit et au contenu professionnel. C'est une information spécialisée, par et pour le monde des affaires. Je voudrais profiter de cette tribune pour présenter une conférence que la Fédération des Entreprises de Belgique organise le 5 juin prochain sur le thème du droit de la concurrence. Cette conférence est intitulée « *Alternative enforcement techniques – A new paradigm of EC competition law ?* ».

2. Het jongste decennium onderging het Europese mededingingsrecht een reeks ingrijpende hervormingen. Vandaag is er een nieuwe hervormingsgolf in aantocht die de institutionele architectuur van het concurrentiesysteem van de Europese Gemeenschap opnieuw zou kunnen veranderen. Ik denk in

de eerste plaats aan het Witboek dat mevrouw Neelie Kroes, Commissaris voor de mededinging, begin april voorstelde: **het Witboek betreffende schadevergoedingsacties wegens schending van de communautaire mededingingsregels.**

Het is de bedoeling van de Commissie ervoor te zorgen dat - meer dan vandaag het geval is - de slachtoffers van dergelijke schendingen volledig worden gecompenseerd voor de geleden schade, ongeacht of het gaat om individuele consumenten of om bedrijven. De onderliggende gedachte is dat de slachtoffers van schending van de mededingingsregels vaak worden afgeschrikt van het instellen van een individuele vordering voor schade van geringe waarde, door onder meer de kosten die aan de procedure verbonden zijn.

Daarom suggereert de Commissie twee complementaire mechanismen voor collectieve actie inzake mededingingsrecht, namelijk:

- representatieve vorderingen, door consumentenverenigingen of brancheorganisaties ingesteld namens hun leden, geïdentificeerde of identificeerbare slachtoffers;
- opt-in collectieve vorderingen, dit wil zeggen waarbij slachtoffers uitdrukkelijk te kennen geven hun individuele eisen te bundelen tot één rechtsvordering.

Zonder te willen vooruitlopen op het standpunt van het VBO over het Witboek van de Europese Commissie, kan ik u nu al zeggen dat deze

voorstellen een uitgesproken voorbehoud oproepen vanwege de ondernemingswereld. Wat wij op methodologisch vlak betreuren is dat zij geen rekening houden met de parallel lopende studies en enquêtes in opdracht van de Commissaris voor consumentenbescherming, mevrouw Meglena Kuneva, in verband met de wenselijkheid om de collectieve vordering van consumentenorganisaties op Europees vlak in te voeren. Dit lijkt ons geen voorbeeld van *Better Regulation* te zijn.

3. Par ailleurs, au-delà du Livre blanc sur les actions en dommages et intérêts, un certain nombre d'**instruments alternatifs de mise en œuvre du droit de la concurrence** sont en plein essor, tels que les procédures de règlements (*settlements*), les procédures d'engagements (*commitments*), les enquêtes sectorielles, la réglementation informelle au travers de lignes directrices et de lettres d'orientation... On assiste véritablement à une prolifération des instruments alternatifs de mise en œuvre du droit de la concurrence.

Je prendrai un exemple, celui des **programmes de clémence**, ou « leniency » en anglais. Dans leur lutte contre les pratiques anticoncurrentielles, les autorités de concurrence disposent de différents moyens. D'un côté, les sanctions pécuniaires. De l'autre, les programmes de clémence, par exemple, qui visent à encourager la révélation des pratiques

anticoncurrentielles, et en particulier des ententes, secrètes par nature. Ces programmes de clémence sont nés de la pratique nord-américaine et ont été institués en droit communautaire dès 1996. L'exonération totale ou partielle des sanctions pécuniaires peut être accordée à des entreprises ou associations d'entreprises qui étaient parties, avec d'autres, à un cartel, si elles ont contribué à prouver l'existence de ce cartel et à en identifier les participants. Il y a quelques mois, le Conseil belge de la concurrence a mis sur pied un nouveau programme de clémence, lequel précise les conditions auxquelles est subordonnée l'exonération des sanctions pécuniaires, explicite dans quels cas l'exonération est totale ou partielle et détaille la procédure à suivre dans le traitement des requêtes de clémence.

Les programmes de clémence s'inscrivent dans une stratégie utilitariste : il s'agit d'encourager les participants à un cartel à en dénoncer l'existence, en les exonérant partiellement ou totalement de sanctions. Les nouvelles dispositions belges devraient apporter une clarification et une plus grande sécurité juridique en la matière.

4. Om van dit verschijnsel wildgroei van instrumenten voor de tenuitvoerlegging van het mededingingsrecht verslag uit te brengen, hebben het Verbond van Belgische Ondernemingen en het Institut d'études juridiques européennes van de Universiteit van Luik besloten een conferentie te organiseren met als titel '**Alternative enforcement techniques – A new**

paradigm of EC competition law?. Deze zal plaatsvinden op 5 juni aanstaande in het VBO en zal de grootste deskundigen op dit gebied bijeenbrengen. Hoogleraren, topambtenaren van de Europese Commissie en specialisten op dit gebied werden uitgenodigd om te komen debatteren over de redenen die ten grondslag liggen aan deze hervormingen en vooral over de praktische en juridische gevolgen ervan. Een niet te missen event voor al wie belangstelling heeft voor het mededingingsrecht, dat zijn tweede omwenteling beleeft in minder dan tien jaar tijd...